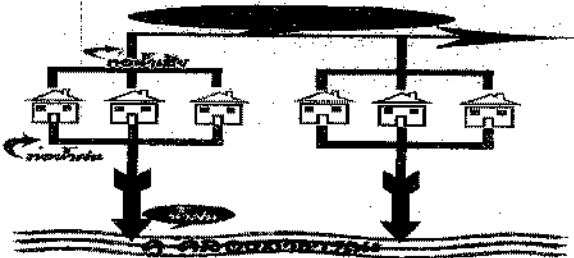

การรวบรวมน้ำเสีย

ระบบรวบรวมน้ำเสีย หรือระบบระบายน้ำ หมายถึง การนำน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดหลายๆ แห่งไป รวมกันยังสถานที่ที่จะบำบัด โดยผ่านท่อระบายน้ำ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

1. ระบบท่อร่วม (Combined System) เป็นระบบที่ใช้ท่อระบายน้ำฝนและน้ำเสียร่วมกัน โดยจะต้องสร้างท่อตัดน้ำเสีย (Interceptor) เป็นระยะๆ เพื่อรวบรวมน้ำเสียให้ไหลไปตามท่อรวมไป ยังบ่อบำบัดน้ำเสีย ส่วนน้ำฝนจะถูกปล่อยลงสู่แหล่ง น้ำสาธารณะ

2. ระบบท่อแยก (Separated System) เป็น ระบบที่แยกท่อระบายน้ำเสียออกจากท่อระบาย น้ำฝน

ข้อดีของการใช้น้ำทิ้ง

1. เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ นำน้ำทิ้งจากระบบบำบัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. สารอาหารในน้ำ น้ำทิ้งจากระบบบำบัด จะมีไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นธาตุอาหาร จำเป็นของพืชการใช้น้ำทิ้งในการเพาะปลูกจะช่วย ลดปริมาณการใช้สารเคมีและปุ๋ยได้
3. ความสม่ำเสมอของปริมาณน้ำ เนื่องจาก ประชาชนมีการใช้น้ำและก่อให้เกิดน้ำทิ้ง น้ำเสียทุก วัน การนำน้ำทิ้งมาใช้ประโยชน์ จะช่วยลดการขาดน้ำในชุมชนได้

น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย ใช้ประโยชน์ได้มากมาย เช่น

ใช้โมบิลเกษตร เช่น
เลี้ยงปลา เลี้ยงวัว เลี้ยงหมู

รดน้ำในสวนสาธารณะ

ใช้ประโยชน์ได้มาก
ในนาของเกษตรกร

การจัดการน้ำเสีย ในชุมชน

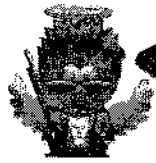

โดย

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น

โทร 042-099718

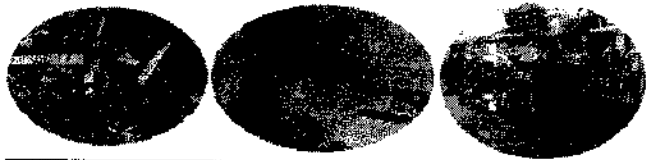

น้ำเสียคืออะไร...???

น้ำเสีย หมายถึง น้ำหรือของเหลวที่มีสิ่งเจือปนต่าง ๆ ในปริมาณสูงจนกระทั่งเป็นน้ำที่ไม่ต้องการ และน่ารังเกียจสำหรับคนทั่วไป เป็นมลพิษทางทัศนียภาพและก่อให้เกิดผลเสียหลายต่อสิ่งแวดล้อม

ทำไมต้องมีการบำบัดน้ำเสีย

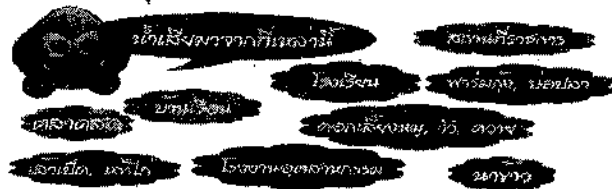
- เพื่อทำลายตัวการที่ทำให้เกิดโรค หรือแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อโรค เช่น อหิวาตกโรค บิด และท้องร่วง
- เพื่อเปลี่ยนสภาพน้ำเสียให้อยู่ในสภาพที่สามารถนำกลับมาใช้ได้
- เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ซึ่งความรำคาญที่เกิดขึ้น เช่น กลิ่นของน้ำเสีย หรือสีที่เป็นที่น่ารังเกียจ
- และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ

น้ำเสียมาจากไหน...??

น้ำเสียมาจากแหล่งดังต่อไปนี้

1. น้ำเสียจากชุมชน เป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชน โดยมีแหล่งกำเนิดมาจาก อาคารบ้านเรือน ร้านค้าพาณิชยกรรม ตลาดสด ร้านอาหาร สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ โรงแรม โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น
2. น้ำเสียจากอุตสาหกรรม เป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นน้ำล้างในกระบวนการผลิตต่าง ๆ ซึ่งมีสมบัติแตกต่างกันตามประเภทของอุตสาหกรรม
3. น้ำเสียจากการเกษตร เป็นน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมทางการเกษตร เช่นน้ำเสียจากการล้างคอกสัตว์เลี้ยง เช่น คอกหมู คอกวัว เล้าไก่ น้ำเสียจากนาข้าว จากฟาร์มเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น โดยน้ำเสียจากเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะปนเปื้อนสารเคมี ยาฆ่าแมลง หรือปุ๋ย

เราจะตรวจสอบคุณภาพน้ำเสียได้อย่างไร

เรามีวิธีตรวจสอบน้ำเสียถึง 3 วิธี คือ ดูลักษณะทางกายภาพ ตรวจสอบทางชีวภาพ และตรวจสอบทางเคมี

ลักษณะทางกายภาพ คือ ดูด้วยตาเปล่าๆ นั้นเอง หรือตรวจวัดอย่างง่าย ๆ เช่น ความขุ่น อุณหภูมิ สี กลิ่น

ลักษณะทางชีวภาพ คือ การตรวจวัดจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในน้ำ

ลักษณะทางเคมี คือ ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ค่าบีโอดี (Biochemical Oxygen Demand, BOD) ค่าซีโอดี สารอาหาร (Nutrient) และสารพิษต่างๆ (Toxic Substances) และโลหะหนัก

ลักษณะทางกายภาพ มาจากข้างที่สด

การเลือก ถังเก็บน้ำ ให้เหมาะสมกับการใช้งานในครอบครัว

แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ ถังเก็บน้ำแสดนเลสและถังเก็บน้ำแบบพลาสติกโพลีเมอร์

- ถังเก็บน้ำแสดนเลส จะได้เปรียบเรื่องของความแข็งแรงทนทาน ทำความ สะอาดง่าย

- ส่วน ถัง พลาสติกโพลีเมอร์คุณภาพสูง จะได้เปรียบเรื่องรูปร่างหน้าตา สีสีนที่หลากหลายกว่า และหมดปัญหาเรื่องสนิม อายุใช้งานยาวนานหายห่วง และยังซ่อมแซมง่ายเมื่อเกิดการชำรุด และไม่เป็นตะไคร่น้ำ

วิธีการเลือกขนาดถังเก็บน้ำ

การ เลือกถังเก็บน้ำ เรื่องสำคัญจึงอยู่ที่การเลือกขนาดและการติดตั้งมากกว่าซึ่งจากการผลสำรวจจ วิจัยของการประปา นครหลวง ระบุว่าการใช้้ำของแต่ละคนเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐๐ ลิตร/วัน/คน ดังนั้นหากจะเลือกขนาดถังสำรองน้ำไว้ใช้ควรเลือกให้เหมาะสมกับสมาชิกคนใน บ้าน โดยการเอาจำนวนสมาชิกในบ้าน คูณด้วย ๒๐๐ ก็จะได้ขนาดถังเก็บน้ำที่เหมาะสมกับบ้านคุณ แต่ถ้าจะให้ดีเอาตัวเลขที่คุณได้ คูณด้วย ๒ อีกทีเพื่อฉุกเฉินน้ำไม่ไหล ๒ วันติดต่อกัน เมื่อเวลาที่ต้องการใช้น้ำจำนวนมาก ส่วนถังเก็บน้ำฝนให้เลือกขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่พื้นที่จะอำนวย เพราะน้ำฝนต้องมีมากพอสำหรับใช้จนถึงอีก ๑ ปี

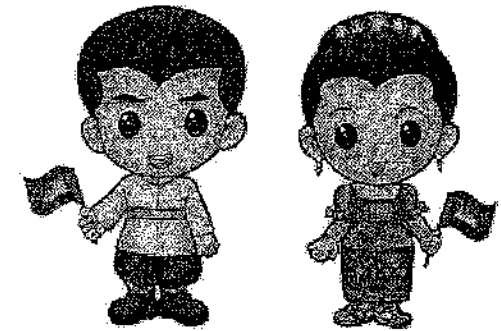
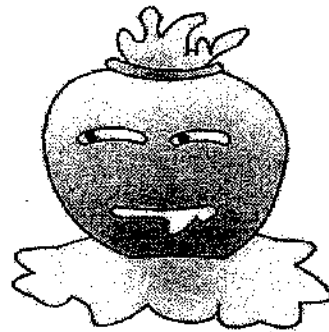
เลือกขนาดความจุของถังเก็บน้ำให้เหมาะสมกับสมาชิกในครอบครัว

๑.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๕ คน ควรเลือกใช้ถังเก็บน้ำที่มีความจุประมาณ ๑,๐๐๐ ลิตร

๒.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๖ คน ควรเลือกใช้ถังเก็บน้ำที่มีความจุประมาณ ๑,๒๐๐ ลิตร

๓.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๗-๘ คน ควรเลือกใช้ถังเก็บน้ำที่มีความจุประมาณ ๑,๖๐๐ ลิตร

๔.มีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๙-๑๐ คน ควรเลือกใช้ถังเก็บน้ำที่มีความจุประมาณ ๒,๐๐๐ ลิตร

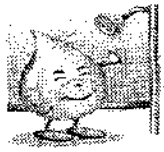

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น

โทร 042-099718

วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด

(๑) การอาบน้ำ การใช้ฝักบัวจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยที่สุด ฝักบัว ยิ่งเล็ก ยิ่งประหยัดน้ำ และหากใช้องาบน้ำ จะใช้น้ำถึง ๑๑๐-๒๐๐ ลิตร

(๒) การโกนหนวด โกนหนวดแล้วใช้กระดาษเช็ดก่อน จึงใช้น้ำ จากแก้ว มาล้างอีกครั้ง ล้างมิดโกนหนวดโดยการ ชุ่มล้างในแก้ว จะประหยัดกว่าล้างโดยตรงจากก๊อก

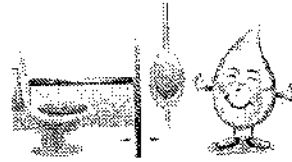

(๓) การแปรงฟัน การใช้น้ำบ้วนปาก และแปรงฟันโดยใช้แก้ว จะใช้น้ำเพียง ๐.๕-๑ ลิตร การปล่อยให้ น้ำไหล จากก๊อกตลอดการ แปรงฟัน จะใช้น้ำถึง ๒๐-๓๐ ลิตรต่อครั้ง

(๔) การใช้ชักโครก

การใช้ชักโครกจะใช้น้ำถึง ๘-๑๒ ลิตร ต่อครั้ง เพื่อการประหยัด ควรใช้ถุงบรรจุน้ำมาใส่ในโถน้ำ เพื่อลดการใช้น้ำ โถส้วมแบบตุ๊กตาจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยกว่าแบบชักโครกหลายเท่า หากใช้ชัก

โครก ควรติดตั้งโถปัสสาวะและโถส้วมแยกจากกัน

(๕) การซักผ้า

ขณะทำการซักผ้าไม่ควรเปิดน้ำทิ้งไว้ตลอดเวลา จะเสียน้ำถึง ๙ ลิตร/นาที ควรรวบรวมผ้าให้ได้มากพอต่อการซักแต่ละครั้ง ทั้งการซักด้วยมือและเครื่องซักผ้า

๖) การล้างถ้วยชามภาชนะ

ใช้กระดาษเช็ดคราบสกปรก ออกก่อน แล้วล้างพร้อมกันในอ่างน้ำ จะประหยัดเวลาประหยัดน้ำ และให้ความสะอาดมากกว่าล้างจากก๊อกโดยตรง ซึ่งจะสิ้นเปลืองน้ำ ๙ ลิตร/นาที

(๗) การล้างผักผลไม้

ใช้ภาชนะรองน้ำเท่าที่จำเป็น ล้างผัก ผลไม้ ได้สะอาดและประหยัดกว่าเปิดล้างจากก๊อกโดยตรง ถ้าเป็น ภาชนะที่ยกย้ายได้ ยังนำน้ำไปรดต้นไม้ได้ด้วย

(๘) การเช็ดพื้น

ควรใช้ภาชนะรองน้ำและซักถัง อุปกรณ์ใน ภาชนะก่อนที่จะนำไปเช็ดดู จะใช้น้ำน้อยกว่า การใช้สายยางฉีดล้างทำ ความ

สะอาดพื้นโดยตรง

(๙) การรดน้ำต้นไม้

ควรใช้ฝักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการใช้ สายยางต่อจากก๊อกน้ำ โดยตรง หากเป็นพื้นที่บริเวณกว้าง ก็ควรใช้ สปริงเกลอร์ หรือใช้น้ำที่เหลือจากกิจกรรมอื่นมารดต้นไม้ ก็จะช่วย ประหยัดน้ำลงได้

(๑๐) การล้างรถ

ควรรองน้ำใส่ภาชนะ เช่น ถังน้ำ แล้วใช้ผ้าหรือ เครื่องมือล้างรถจุ่มน้ำลงในถัง เพื่อฉีดทำความสะอาดแทนการใช้สายยางฉีดน้ำโดยตรง ซึ่งจะเสียน้ำเป็นปริมาณมากถึง ๑๕๐-๒๐๐ ลิตร/ครั้ง หากสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการ

ใช้น้ำที่ควรใช้จริง อย่างถูกวิธี ไม่เปิดน้ำทิ้งระหว่างการใช้น้ำหรือปล่อยให้ น้ำล้น จะ สามารถลดการใช้น้ำได้ถึง ๒๐-๕๐ % ที่เดียว

